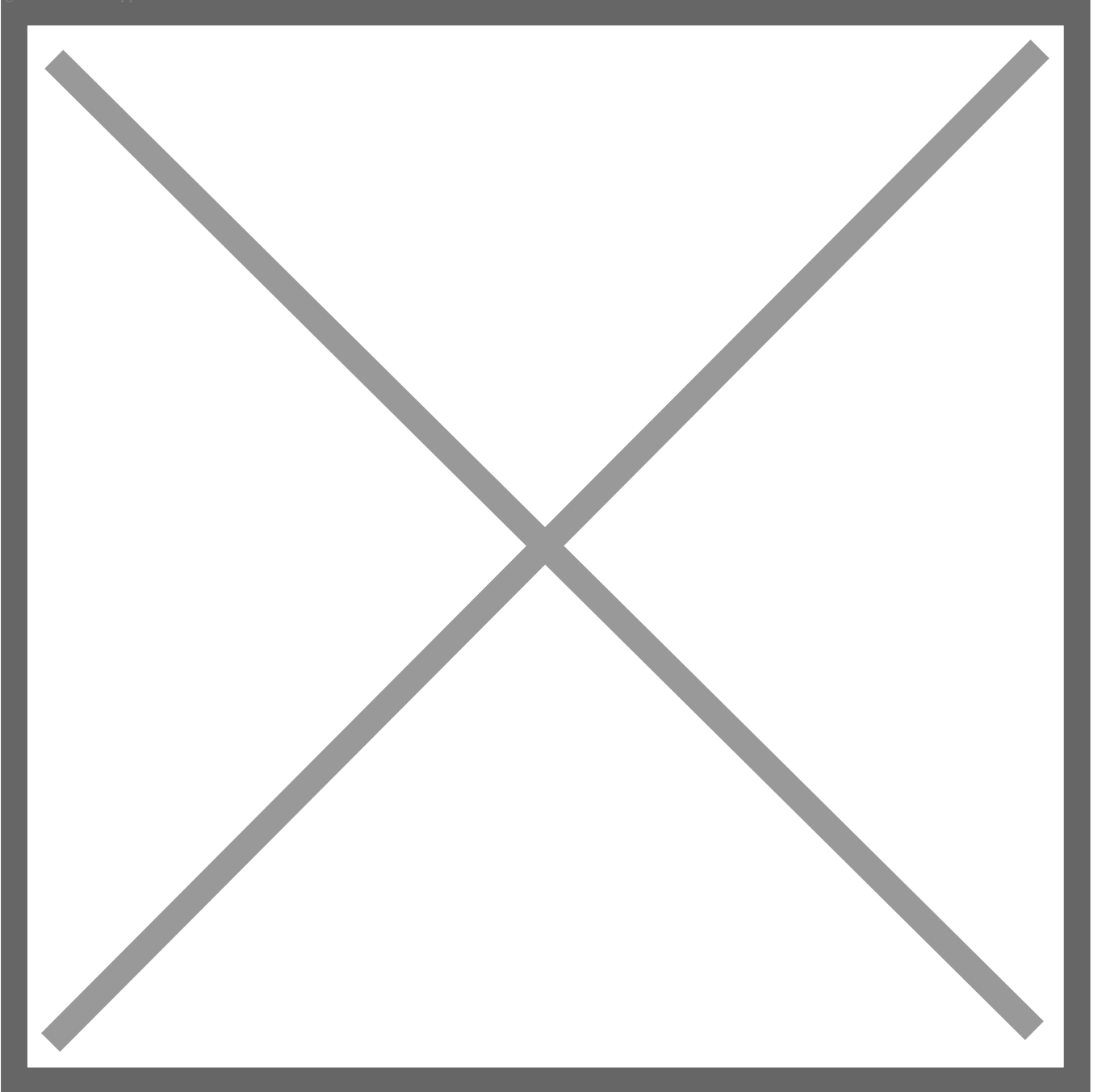

Vil du med en tur på heden

Image not found or type unknown

Beskrivelse

Vi oplever den storslåede natur på hedeegnen på tætteste hold.
Dyr, planter, måske bær til marmelade.

Heden er en naturtype, som vi har mange steder på Viborgeggen. Engang var der hede hele vejen rundt om byen.
Heden har været hjem for mennesker og dyr igennem hundredvis af år. Det er vigtigt at kende den særegne

naturtype, for at kunne passe på den. At vide, at den i sin tid er skabt af mennesker, og at den vil forsvinde, hvis mennesket ikke passer på den.

Aktiviteter

Naturvejlederen tager klassen med på heden, og vi undersøger, hvad naturtypen består af. Vi undersøger planter og dyr, jordbundsforhold mm. og kommer også ind på hedens kulturhistorie.

Tag en snak med os om, hvilke emner og aktiviteter der er relevante for jeres klasse. Vi tilpasser altid forløbene efter jeres behov.

Aktiviteter vi **kan** komme ind på:

- Snakke om forskelle på naturtyper, skov, eng, moser osv.
- Samle bær og lave marmelade, når vi besøger heden under bærsæsonen
- Samle og undersøge planter ved hjælp af planteark
- Grave tørv og se på jordbundsprofilen
- Snakke om skov og hede og dannelsen af heden
- Synge hedens sange
- Lave revlingereb eller slå lyng med le
- Snakke om hedepleje og måske selv være med til at fjerne birketræer og gyvel med sav og ørnenæb
- Se på kulturspor

Bevægelse: Forvent en dag med høj bevægelse

Stikord: hede, lyng, naturpleje, kulturlandskab, bær, naturtyper

Forberedelse

Hvad er en hede?

Snak med eleverne om, hvad en hede er, før I drager ud på heden med Naturskolen.

Hvordan er heden opstået?

Heden er ikke en "naturlig" naturtype – den er skabt af mennesket.

Søg på historiske dyrkningsformer og sammenlign med i dag. Hvordan er vores moderne levevis med til at heden forsvinder, hvis vi ikke bevarer den?

Hvem har brugt heden?

Der findes mange gode fortællinger om hedeboendernes hårde og korte liv.

I 1895 tog landsbylæreren og folkemindesamleren Evald Tang Kristensen på vandring på de midtjyske heder sammen med fotografen Peter Olsen og indsamlede beretninger, viser, sagn og eventyr fra de fattige hedefolk. Læs også Blicher og Aakjær.

Orientér dig desuden på [En god dag med Naturskolen](#)

For at skabe bedst mulig sammenhæng mellem dette forløb og elevernes læring i klasselokalet, kobles det til et emne, I arbejder med, før og efter forløbet i den åbne skole.

Find inspiration under 'undervisningsmateriale', hvor der bl.a. er linket til relevante forløb på Gyldendals portaler.

Efterbehandling

Hvad skal vi med heden?

Hvorfor forsvinder heden, hvis vi ikke passer på den?

Hvordan hænger nutidens levevis med udledning af masser af kvælstof sammen med hedens forsvinding?

Hvad skal vi egentlig bruge heden til i dag, hvorfor er den vigtig?

Formål

Formålet med forløbet er:

- at kunne skelne naturtypen HEDE fra andre naturtyper

- at få kendskab til de særlige planter og jordbundsforhold som kendetegner en HEDE
- at få kendskab til naturen som et stort bæredygtigt ressource depot og at vi til alle tider har været afhængige af den
- at få kendskab til folk, der har levet af og på heden og har brugt hedens materialer til alt fra foder, brændsel, føde og byggematerialer

Eksempler på Fælles Mål:

N/T, efter 2. klasse - Der arbejdes indenfor kompetenceområdet 'perspektivering', hvor eleven kan genkende natur og teknologi i sin hverdag. Med særligt fokus på 'perspektivering i naturfag'.

N/T, efter 4. klasse - Der arbejdes indenfor kompetenceområdet 'perspektivering', hvor eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster. Med særligt fokus på 'naturen lokalt og globalt'.

N/T, efter 6. klasse - Der arbejdes indenfor kompetenceområdet 'undersøgelse', hvor eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse. Med særligt fokus på 'natur og miljø'.

Historie, efter 4. klasse - Der arbejdes indenfor kompetenceområdet 'kronologi og sammenhæng', hvor eleven kan relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv. Med særligt fokus på 'livsgrundlag og produktion'.

Historie, efter 6. klasse - Der arbejdes indenfor kompetenceområde 'kronologi og sammenhæng', hvor eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder. Med særligt fokus på 'kronologi, brud og kontinuitet'.

Biologi - Der arbejdes indenfor kompetenceområdet 'undersøgelse', hvor eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i biologi. Med særligt fokus på 'økosystemer'.

Sted

Naturskolen
Ravnsbjergvej 71
8800 Viborg

Naturskolen ved Hald er et godt udgangspunkt for en tur på Stanghede.
Andre gode heder i kommunen er Borup Hede, Øbakker eller Kongenshus Hede.

Undervisningsmateriale

PRIMÆRT materiale
Inden jeres besøg på heden ses følgende lille film om heden og dens opdyrkning.

[De Jyske hedeopdyrkere](#)

SEKUNDÆRT materiale

[Historien om Hedeselskabet Hedeselskabet](#)

SEKUNDÆRT materiale
Forløbet findes også som meebook-forløb. Søg på titlen under 'ShareIT'.

[Forløb på Alineas historieportal: Opdyrkning af heden](#)

SEKUNDÆRT materiale

Forløbet findes også som meebook-forløb. Søg på titlen under 'ShareIT'.

[Forløb på Gyldendals danskportal, 7.-10. klasse: Romantikken](#)

SEKUNDÆRT materiale

Forløbet findes også som meebook-forløb. Søg på titlen under 'ShareIT'.

[NT5: Landskabet i Danmark](#)

SEKUNDÆRT materiale

Forløbet findes også som meebook-forløb. Søg på titlen under 'ShareIT'.

[BIO7: Den livgivende jord](#)

SEKUNDÆRT materiale

Forløbet findes også som meebook-forløb. Søg på titlen under 'ShareIT'.

[GEO7: Den livgivende jord](#)

Tilmelding

Beskrivelse af tilmeldingsprocedure

Forløbet kan bookes nedenfor på udvalgte datoer og tidspunkter.

Ønskes **alternativ** dato eller tidspunkt, sendes en ansøgning via denne [BLANKET](#).

Herefter sender Naturskolen svar på ansøgning via email. Husk at skrive i ansøgningen, hvilke emner og aktiviteter I gerne vil ind på - det hjælper os til at tilpasse forløbet bedst muligt til jeres klasse.

Dato

Onsdag, 25 september, 2024 - 09:00

Gratis

Torsdag, 3 oktober, 2024 - 09:00

Gratis

Fredag, 4 oktober, 2024 - 09:00

Gratis

Praktisk information

Udbyder

Naturskolen i Viborg Kommune

Antal

50

Aktiviteten kan godt skaleres op eller ned til større eller mindre grupper.

Periode

Hele året

Yderligere oplysninger til periode

Heden kan besøges hele året. Bærsæsonen er juni-september.

Varighed

4 timer

Dette forløb er gratis

Det er **gratis** for kommunale skoler og institutioner.

Private institutioner og andre brugertyper henvises til at søge og booke forløbene via [Naturskolens hjemmeside](#).

Disse brugere må påregne en pris for de enkelte forløb og transport.

Emneområde

Bæredygtighed og verdensmål

Kulturhistorie og tro

Natur og friluftsliv

Naturvidenskab

Fag

Biologi

Historie

Natur/teknologi

Faciliteter

- Mulighed for at spise medbragt mad
-

Transporttilskud

Det er muligt at søge transporttilskud til dette forløb.

Kontakt udbyder

Naturskolen i Viborg Kommune

Ravnsbjergvej 71

8800 Viborg

Tlf. 86 63 85 00

Banner

[Book online](#)